

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kérésekre visszajárás
 vagy megöröklésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Vészfelhők a homokiszőlők fölött.*

Az Alföldön hihetetlen lendületet vett a homokiszőlők telepítése. Ezeknek az eladdig alig használt földeknek az ára mesésen felszökkent és ahol jól kezelték csodálatos hasznokat hajtott. Azonban a dicsőség nem tartott sokáig. Mert a homokföldeket a nagy termések érdekében bőven ellátták istállótrágyával, mivel azoknak lazaságát fokozatosan megszüntették. A trágyából lassankint humusz lett és ez besűrítette a különben féregálló talajt. Ma már Ceglédnél kezdve Szegeden át Szabadkáig, de más vidéken is egyre több szőlőben megállapították a filloxera jelenlétét. És amilyen rohamosan tud szaporodni ez a féreg, ha megtalálja a maga tenyésztési feltételeit, rövid időn belül szomorú képet fognak nyújtani ama nemzeti kincsét érő homokiszőlők.

Ennél fogva a nép minden barátjának felebaráti kötelessége, a homoki szőlős-

* A mi vidékünk nagy kiterjedésű hegyi szőlőknek a központja. Ezeket a sokáig parlagon heverő hegyeket az Érmelléken, Nagyváradon és Körös völgyén nagy áldozattal és nehezen lehetett csak újra beültetni; — régi jóhírű hegyi borainknak még most sincs meg a kellő piacuk és árak. És ebben nagy konkurrenciát csináltak a mi hegyi borainknak az alföldi homoki szőlők, melyeket itt a mi vidékünkön is — Biharmegye nyugati és déli részén és Békésmegyében nagy erővel telepítettek. De most, mikor a homoki szőlőket ez a nagy csapás fenyegeti, eltekintünk a konkurrenciától és a veszedelem elhárítására készségesen működünk közre ezen alapos cikk közlésével.
 Szerk.

gazdákat figyelmeztetni a reájuk váró nagy veszedelemre és annak elhárítására nekik módokat s eszközöket mutatni. Elsősorban véget kell vetni a homokiszőlők további istállótrágyázásának és át kell térni bennük a műtrágyák használatára. Hiszen száz meg száz kísérlettel be van bizonyítva, hogy a homoki szőlők kizárólagos műtrágyázás mellett gazdag termésben tarthatók. Együttal ezeknek használata mellett ki van zárva az a veszedelem, hogy a különben filloxera álló talaj ezt a becses tulajdonságát elveszítse. Ennél fogva itt a legfőbb ideje annak, hogy a szőlősgazdákat széles körben figyelmeztessük arra a veszedelemre, mely reájuk vár, hogyha szót nem fognak és fel nem hagynak rögtön a homokiszőlők istállótrágyázásával.

A helyes eljárás az volna, hogy most tavaszkor, mihelyt a föld megszikkad, a hol a filloxera jelenlétének gyanúja mutatkozik, elvégezni a szénkéreggel való gyéritést. Ebben a homoki szőlősgazdák járattalanok, de ennek kivételére olyan jó gépek vannak, hogy nagyon könnyen bele lehet a szénkéregzés munkájába tanulni. Azontul kivált a visszaeső szőlőket gondos kezeléssel kellene újabb erőhöz juttatni. Mert a filloxera kártétele főképpen abban nyilvánul, hogy a tőkéknek hajtásai egyre törpülnek, erőteljes vesszők helyett sok csenevész gyenge

hajtást hoznak és leveleiknek üde színe is sárgásba hajlik. Ahol ez az eset beállt, ott elérkezett a szénkéregzésnek szükséges elvégzése, egyttal a talajnak mind a három főtápsóval való gondos meghintése. Hiszen az istállótrágya a nagy kereslet miatt ugyanis olyan drága, hogy vele egy kat. hold szőlőnek jó karban való tartása bele kerül évi 100 koronába.

Ebhez képest a műtrágyázás éppen felényi költséget okoz és mellette nem kell félni a föld elsűrűsítésének veszedelmétől. Tapasztalat szerint egy kataszteri hold homokiszőlőre, ha meglehetősen karban van tartva, elegendő két métermázsa szuperfoszfát, 1 métermázsa 40 százalékos kálisó, 2 termő esztendőre. Ezt azonban meg kell pótolni évenként fél métermázsa csilisaléttal, hogy a zöld részek virulása biztosítható. Ezt a sól csak akkor szórjuk ki felében, mikor a hajtások araszosak, másik felét pedig egy hónap múlva juttatjuk bele a talajba.

A szuperfoszfát árát kilópercenként 57—51 fillér körül mozog, a kálisó métermázsa pedig 14 korona. Eszerint két métermázsa 16 százalékos szuperfoszfát összesen 16 koronába, a kálitrágya külön 14 koronába kerül. A csilisaléttal métermázsa 30 korona körül mozogván, a szükséges évi fél métermázsa

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Házasságközvetítő rablók.

Írta: Lazarevic K. Lázár.

A szolgálommal lovagoltam.

Olyan nyári nap volt, amikor mindenki összeveszett volna azzal az emberrel, aki az elmúlt télen azt állította volna, hogy a legforróbb nyarat jobban szereti, mint a legenyhébb telet. A nap perzselően süttött. Az ember alig tudott lélegzeni és azt hittem, hogy elevenen már nem is érem el a falut.

Aki még nem töltött egész napot szomszártságtól tikkadtan a szabadban és azután fedél alatt töltheti az éjt, az nem tudja, mi az igazi élvezet. Arra nem is gondoltam, hogy egész éjjel a szemem sem hunyhatom le.

A dolog így történt

A kocsmá egy rozoga, alacsony, piszkos házban volt, amelyben egy szoba volt »uraságok részére« és benne hal- és pálinkaszag.

Elképzelhető, milyen örömmel tértem be Ugricic kocsmájába, ahol nagyon szívesen fogadtak, nagy örömmel is volt a háznál, mert aznap tért haza a katonaságtól bátyjának a fia. Vacsora után bevezetett a szobámba, melyben egy lágy állott, rajta friss széna, lepedővel letakart és ezen két vánkos. A falon egy török kard és két pisztoly lógott.

A leány ezzel kiment a szobából, én levetkőztem, pisztolyomat az ágy mellé tettem és fáradtan elnyújtózkodtam az ágyon.

Hamar elaludtam. Éjjeli lehetett, mikor valami gyanús neszre felébredtem. Figyelni kezd-

tem, a kaput nyitották, majd egyre közelebb jött a zaj és ajtó előtt tisztán hallottam:

— Ez itt mélyen alszik.

Férfihang volt. Erre egy nő felelt: Egész biztosan alszik.

Stana hangja volt.

Gyorsan felkeltem és az ajtóreszen kinéztem. Stana a bátyjával ült a konyhában és beszélgettek.

— Látod testvér, már sokat dolgoztam, a katonaságot is kiszolgáltam és most még csak egy kötelességem van, hogy téged férjhez adjalak és magam is asszonyt keressék.

— Látod, én mindent tudok. Jobb szerettem volna, ha te mondd meg és nem másoktól hallok. De látod... én gyűlölöm...

A leány hallgatott.

— En nagyon jól ismerem. Ebből ugy sem lesz semmi, majd én keressék neked egy legényt — és milyet. Meg is mondtam neki... Tomonak: ne forgoldj a testvérem körül... mert ebben nem ismerem téged. Ki ő tulajdonképp? Szegény, mint a templom egere, egy darabka földje van, ki tudja, hogyan szerezte erre a pénzt. Az egész falu már rólatok beszél... annyit mondok, rá se nézz többé erre a Tomora.

Ebben a pillanatban kopogtak az ajtón és a két testvér felugrott. Három férfi lépett be a konyhába. Csak az egyiket láthattam a résen keresztül. Szép, fiatal legény volt és ezüstcsattokat hordott a mellén, kezében pisztolyt tartott.

— Jó estét! — szólt nyers hangon.

A leány s testvére Ziwko, nagyon megijedtek, a leány rettenetes sikolyban tört ki.

— Rablók!

Magam is megrémültem, de felkapva pisztolyom, az ajtó felé rohantam. Ebben a pillanatban a nyitott ablakon át, valaki rámpisszegett. Megfordultam, egy magas férfi kapaszkodott az ablakpárkányra és így szólt:

— Uram, add ide gyorsan a falról a pisztolyt. Ne félj semmit. Tomi Tritunov vagyok. Ne félj. Gyorsan add ide, rablók vannak itt. Gyorsan, gyorsan. Azonnal eszembe jutott, hogy ez Tomi lehet, Stana kérője és átadtam neki a pisztolyt. Egy rabló csak nem fog tőlem pisztolyt kérni?

— Adjátok meg magatokat! — hangzott egyszerre kívülről. Erre én is kinyitottam szobám ajtaját és pisztolyom magasra tartva, szintén ordítottam:

— Adjátok meg magatokat!

A szemközti ajtó küszöbén egy férfit pillantottam meg, aki pisztolyát a rablók felé irányította, akik közül egy Stana száját fogta le, a másik kettő pedig Ziwkot fojtogatta, aki már egész kék volt.

Az erélyes hangra a rablók eleresztették áldozatukat, az egyik a külső ajtó felé lött, majd még két lövés hallatszott, mire általános dulakodás támadt.

Egyszerre csak — nem láttam ki volt — valaki egy embert lökött abba a szobába, ahol én aludtam, majd még valaki ment be a szobába, aki belülről bereteszte az ajtót.

Kivülről egyre nagyobbodott a lármá, idegen hangok kiabáltak össze-vissza, az öreg Ugricic is megjelent, baltával a kezében, sokan gyertyát hoztak és mindenki ijedten kérdezte:

— Mi történt? Mi történt? Hol vannak?

szintén 15 koronába kerül a fuvaron kívül. Ha azonban a kiscigák összeállanak és szükségletüket együttesen rendelkez meg, teljes kocsiakománnyokban, akkor állomáshelyükre szabadfuvarral kapják meg a műtrágyaszállítványt.

Mint hogy ezzel sok visszaélés történik és valódi értéktartalmát sem a színről, sem a fogásról megállapítani nem lehet, komolyan figyelmeztetjük kivált a kiscigákat, hogy a megrendelésnél csak olyan forráshoz forduljanak amelynek megbízhatósága minden kétségen fölül áll. Ilyenek ismerjük a Keresztény Szövetkezetek Központját, (Budapest IX., Bakáts-tér 1. sz.) mely tisztán azért terjesztette ki üzleti körét a műtrágyákra, mert módot akar nyújtani a kiscigáknak arra, hogy ezt a bizalmi cikket föltétlenül tisztességes forrásból szerezhessék be. Itt lévén a tavaszi műtrágyázás ideje, figyelmeztetünk mindenkit, hogy rendelését idejében adja föl, mert különben beleesik vele a nagy torlódásba és a szükséges növény táplálék nem jut idejére a kezébe. Ugyancsak a Keresztény Szövetkezetek Központja minden legkisebb rendeléshez használati utasítást csatol az elszórás mikéntjére nézve, amelyet aztán gondosan meg kell tartani.

Értelmiségi emberek nagy érdemet szerezhhetnek maguknak homokos vidékeken, ha a népet erre a közelgő veszedelemre és az ellene való védekezésre jókor figyelmeztetik, mert különben azt a nagy szerencsét, amely a homoki szőlősgazdákat az új telepek fölvirágzásával érte, csakhamar óriási csatlódás fogja felváltani.

A kormányválság.

A parlament két házának elnökei Csáky Albin gróf és Návay Lajos ma indulnak Bécsbe audienciára a király elé. Ezzel megkezdődnek a válság ügyében a

Az udvar már tömve volt emberekkel; aki mind egymást kérdezte, mi baj van.

A konyha közepén füstölő pisztolyal a kezében egy magas, erős ember állott: ez Timo volt. Közben az előljáró is megjelent az irnok és a tanító kíséretében.

— Mi történt? — Mi baj van?

Ziwko szólal meg elsőnek. A rabló Nikodem betört a faluba és a mi házunkat akarta kifosztani. Es ha ő meg nem jelent volna — szölt Ziwko Tomora mutatva — engem megfojtottak volna és ki tudja, még mi történt volna.

— Hol vannak a rablók? Ide, emberek! Gyorsan üldözzük őket — kiáltotta az előljáró.

— Megszöktek már mind — felelték az emberek.

— Ördögbe szöktek meg, egy elszakadt, kettő fogva van — szölt Timo és az én szobámra mutatott.

— Barátom, hisz azok az ablakon át megszökhettek.

— Dehogyan szöktek! Hisz a szolgálja ott áll az ablak alatt.

Mindnyájan csodálkoztunk.

Vegye mindenkinek a fegyverét a kezébe és álljunk körül az egész házat — rendelkezett az előljáró.

— Adjátok csak ide azt a pisztolyt, majd én elbánok velük — szölt Timo.

Ezzel Timo szobám ajtaja felé ment, de azt zárva találta. Timo egy fejszecsapással betört az ajtót, egy golyó süvített még el Timo feje fölött, de mikor a két rabló a fejszét meglátta, eldobták fegyvereiket és kegyelemért könyörögtek.

kihallgatások s megindul a kibontakozás-ügye.

Ausztriából az az érdekes politikai hír jön, hogy a Reichsrath megkezdi a *véderőjavaslatok* tárgyalását, — ami azt jelenti, hogy *nincs szó provizóriumról*.

Nagyváradon a munkapárt mozgalmat indít, hogy a csütörtöki városi közgyűlés nyilvánítsa bizalmát Khuen-Héderváry iránt. Ez ügyben délután 5 órakor pártértekezlet lesz, melyen hír szerint Tisza István gróf is meg fog jenni.

A Rámfy-család régi sírboltja.

Kripta a Sztaroveszky-utcán.

Nagyváradon a Sztaroveszky-utcában most folynak a csatornázási munkálatok. A mérnöki hivatal igyekszik kihasználni a jó időt. Az utcán a jobboldali járdának majd felét beborította a sok kihányt föld. Az ásások alkalmából már több kisebb régi időkből származó tárgyakat találtak a munkások. Tegnap délután azonban az egyik munkás értékes leletre bukkant. A lelet egy régi sírkő, amely amint a felirat is igazolja, 1468-ból való.

Benes János nevű napszámos csöndesen ásta a kemény talajt, amikor kemény tárgyban akadt meg ásója. Társai azonnal évődni kezdtek vele.

— Vigyázz! Biztosan valami pénzesládára találtál!

Benes tovább feszegette ásójával a kemény tárgyat, amikor azonban egy egész csomó föld szakadt rá, ami majdnem összenyomta. Társai csakhamar kiszabadították veszedelmes helyzetéből s most már együttesen kezdtek a reménytárgy után kutatni Nemsokára előkerült egy hatalmas sírkőtömb, egy avult emberi koponya

A rablókat hamarosan megkötözték. Nikodem az ismert és rettegett rablóvezér volt az egyik.

Most hozd elő a harmadikat, András, hozd csak elő — kiáltotta Timo.

— Melyik harmadikat?

— Akit az udvaron, az ablak alatt a fához kötöttem és az ön szolgálja, az ön Andrása őrizett — felelt Timo felém mutatva.

Ziwko, aki egész idő alatt lehorgasztott fejjel állott, most Timo felé közeledett és így szölt:

— Timo ne haragudj rám. Köszönöm, amit tettél. Ha akarod legyünk testvérek, csókolj meg.

Timo nem felelt, csak átölelte Ziwkot és megcsókolta.

A jelenlevők mind Timot magasztalták és dicsőítették, sőt némelyek irigyelték is, mert neki jutott az a 200 tallér, amit Nikodem fejére tüztek ki. A rablókat a börtönbe vitték, a jelenlevők pedig a szerencsés fogás örömeire inni kezdtek.

Mária mennybemenetele napján a városon láttam újra Timot és Ziwkot, Stanaát és anyját. Stana már az asszonyok fejdíszét hordta és hallottam, mikor Timo Ziwko anyját szintén „anyám”-nak szólította. Egy ismerősömet megkérdeztem, ki az a Timo és kicsoda ember:

— Mióta megnősült, nagyon csendes és tisztességes ember. A szomszéd országban született, ott is szolgált, de mikor egy tiszt ok nélkül megütötte, a puskatussal agyba-főbe verte és Szerbiába szökött.

és pár lábszár. A sírkőtömb félig törött s rajta a következő felirat látható.

URBILITATELGNEV CONDITURFE ANTIGUAS
GUETFE ET VIR SEPULCRO TOTIBUS BELICUS
ILLUSTRI SUI GENERIS FECIT S DE STEFANO
RÁMGY EX HABLAMENTI PATRIAE DE VOCABI
XX. AUG. 1568. CLARA S PACE INCONSUNGS
KLA RAS PACAI (olvashatlan)

*A régi sírkövet Popovics György banktisztviselő azonnal bevittette lakásába a csontmaradványokkal együtt.

Az érdekes lelet ügyében munkatársunknak alkalmat nyílt Ránffy alezredessel, a hadapródiskola népszerű parancsnokával beszélni, aki munkatársunktól értesült a leletről. Az ezredes ur a legnagyobb készséggel felelt munkatársunk kérdésére:

— Valószínűnek tartom, hogy a sírkő és csontmaradványok a család régi kriptájából valók.

— Oseim közül tényleg sokan voltak katonák s családjuk nemesi levelét vitészségért kapta II. Lipót királytól. Azonnal lemegyek a Sztaroveszky-utczára s utána nézek a dolgnak.

Erdekes, hogy Popovics György banktisztviselő a leletet 2 liter borért tudta megszerezni.

Benesnek kisebb horzsolásom kívül egyéb baja nem történt s rövid idővel azután már vigan dolgozott tovább.

Valószínű, hogy a további ásatások nyomán még több értékes leletre is fognak találni.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

Március havi közgyűlését holnap, csütörtökön délután tartja Nagyvárad város törvényhatósága.

A tanácskozás előreláthatólag több délutánt vesz igénybe, nemcsak azért, mert a tárgysorozat óriási tömegét sorolja fel az elintézésre felvett ügyeknek, hanem azért is, mert nagy fontossága, a város jövő fejlődésére kiható ügyek is vannak kitéve tárgyalásra.

Igy a törvényhatóság elé kerül a vágóhidépitése, a kapuzárásról szóló szabályrendelet, a sétaterék 40,000 koronára tervezett kezítése, az Erzsébetliget megvétele, Szent János-utca elejének kibővítése stb.

A tárgysorozat különben a következő:

1. A polgármester havi jelentése. 2. Abauj-torna vármegye törvényhatósági bizottságának felirata az 1898. évi XIV-ik t.-c. rendelkezésének a római katolikus lelkészekre leendő kiterjesztése tárgyában. 3. Moson vármegye törvényhatósági bizottságának felirata a mezőgazdaság intenzívebb fejlesztése tárgyában. 4. Heves vármegye törvényhatósági bizottságának felirata a rendes fősorozás megkezdési idejének egy hónappal való kitolása tárgyában. 5. A tanács előterjesztése az állami felsőbb leányiskola felállítására vonatkozólag. 6. A tanács előterjesztése gazd. ism. isk. felállítására tárgyában. 7. A tanács a közbiztonsági szabályrendeletét, építkezési tervét és költségvetését a miniszteri leiratnak megfelelőleg átadogozva, beterjeszti. 8. A tanács előterjesztése a Szent-János konyhakezlet terményének vámentessége tárgyában. 9. A tanács előterjesztése a nyilvános illemhelyek tárgyában László Ferenc által beadott ajánlatra. 10. A tanács előterjesztése Oltin Gergelyffy Erzsébet, Vécseiné Toldy Blanka és Kurucz Mária polgári iskolai kisegítő tanítónők állásának rendes tanítónői állásra leendő átszervezés engedélyezése iránt. 11. A tanács

előterjesztése a vegyvizsgáló állomásnál alkalmazandó laboráns szolgálatai megállapítása iránt. 12. A tanács előterjesztése a nagyvárad vasúti kocsis és gépgyár részvénytársaság községi adó és közvetvám mentességi kedvezmény megadása iránti kérelme tárgyában. 13. A tanács előterjesztése a nagyvárad bórondárnyár r.-t. községi adó, közvetvám mentesség kedvezmény megadása iránti kérvényére. 14. A tanács előterjesztése a zsilip örkáz építése folytán felmerült többlet kiadásra szükséges póthitel engedélyezése iránt. 15. A tanács előterjesztése dr. Adorján Emil tbb. tag indítványa folytán a lakás és élelmezési bizottság szabályrendelete módosítása tárgyában. 16. A tanács a kapuzárási szülő szabályrendeletet tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti. 17. A tanács előterjesztése a köztisztviselési ügyvel kapcsolatos személtetés kérdésének tanulmányozása tárgyában a főmérnök kiküldése iránt. 18. A tanács javaslata ürszék és emésztő gödör tisztításáról alkotott szabályrendeletre vonatkozólag a m. kir. belügyminiszter ur által intézett leiratra. 19. A tanács előterjesztése a parkok és közterek korlátai kicserélése tárgyában. 20. A tanács előterjesztése a város átnézeti térképe elkészítésére vonatkozólag. 21. A tanács dr. Várady Zsigmond levelét, melyben bizottsági tagságáról lemond, beterjeszti. 22. A tanács előterjesztése a Biharmegyei gazdasági egyesület tulajdonát képező Erzsébet-liget és iskola megvétele tárgyában. 23—34. Köztérvelési ügyek. 35. A tanács előterjesztése az Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság a Szent János u. 1. szám, Teleki-utca vonal megállapítása s a közterülethez esatolandó terület kártalanítása iránt benyújtott kérvényére. 36—44. A tanács jelentése a lakatos munkákra, a szobafestő munkákra, a kövezési munkákra, a bádogos munkákra, az üvegezési munkákra, a kerékgyártó munkákra, a kovács munkákra, a mázólok munkákra, az asztalos, kőműves, cserepező és ács munkálatokra megtartott árlejtés eredményéről. 45. A tanács a Nagyvárad Sportegylettel megkötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. 46—50. Szerződések jóváhagyása. 51. A tanács előterjesztése Moskovits Farkas és társa cipőgyár r.-t.-nak a város címere használatának engedélyezése iránt beadott kérelmére. 52. A tanács előterjesztése Kaczián János volt városi tűzoltó által államszegély kiutalását megtagadó tanács határozat ellen beadott felelkezésre. 53. A tanács előterjesztése Czékus Kálmán polgári iskolai tanító által előlegesen felvett fizetés és lakbér visszatérítése tárgyában hozott tanács határozat ellen beadott felelkezésre. 54. A tanács előterjesztése Hepperli József volt vámszedő özvegye által a város szolgálataiból elbocsájtott férje egyharmad illetményei kiutalása iránti kérelmét elutasító tanács határozat ellen beadott felelkezésre. 55. Dr. Thury László t. főügyész kérelme, illetve bejelentése a tejcsernok részvénytársasági taggá történt választása tárgyában. 56—60. Nyugdíjazások. 61—60. Szabadságidő iránti kérelmek. 63. Fizetési előleg iránti kérelem. 64. Oklevél meghirdetés.

Nagyvárad, 1912. március 9.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

Tüntetés Auffenberg ellen.

Budapest, márc. 12.

(Saj. tud.) A munkapárt tagjai tüntetésre készülnek Auffenberg lovag ellen. E hó 24-én lesz ugyanis a második hadihajó vízrebocsátása. A munkapárt nagy-

szabásu mozgalmat indított, hogy az ünnepélyen Auffenbergre való tekintettel nem fog megjelenni. A tüntetés annál nagyobb feltűnést fog kelteni, mert a legutóbbi hasonló ünnepélyen igen nagy számban jelentek meg a párt tagjai.

Az új lakadalomra vonatkozó a férj.

Mezőtelegden pár év előtt tartották esküvőjüket Kiss Miklós és Balog Sára. Az új pár boldogan élt a múlt év közepéig, amikor Kiss Miklós munkát keresni indult el s azóta hirt sem hallottak felőle. Kissné egy ideig busult a férj után egy-két könnyet is ejtett, aztán Mindenszentek napján egy pár gyertyát is gyújtott a férj emlékének, aztán letette a bus özvegyesség fátyolát. Fiatal volt még és csinos.

Kissné február elején végleg elfelejtette a férjét és szívesen nyitotta ki szívet egy leendő férj előtt Elek László előtt. Elek László pedig, aki különben az olajgyártelepen dolgozik, minden szabadidejét az özvegnél töltötte. A sok időtöltést követte az eljegyzés, majd tegnap előtt követte volna a lakadalom.

Szegény Kiss Miklósról senki sem beszélt, csak egy-egy jó mulató cimborá emlegette.

— De hamar elfelejtette a Sára! Pedig kár volt érte. Majd megbánja még azt!

Hétfőre nagyban készültek a lakadalomra. Az új pár rokonai meg az ismerősei zsufolásig megtöltötték a lakadalmas házat. Délután megjöttek a cigányok is és megkezdődött a tánc. A táncon csak úgy durrogtak az örömlövések, bent rá nagyokat kurjantottak a legények és sikoltottak a leányok. Legjobban találta pedig magát az új asszony, aki legkevésbé gondolt szegény volt férjére.

Amikor tetőfokán volt a jókedve, egyszerre felnyitott az ajtó s azon az egyáltalán nem várt Kiss Miklós alakja jelent meg. Mintha lidérc szállott volna meg mindenkit, megdermedve állottak meg a párok, szájtátva bámultak a cigányok. Kiss el se tudta képzelni miért van ez a nagy összejövetel az ő házában. Mikor azonban látta, hogy megijjedt tőle mindenki rosszat sejtett s kérdőre vonta a legközelebb álló legényt, akitől megtudta, hogy az ő feleségének van az esküvője.

Erre aztán elfogta a düh Kiss Miklóst s a nála lévő husággal hozzá fogott a takarítás-hoz. Legrosszabbul járt a boldogság közepén volt Elek László, aki az ütlegek következtében összerogyott. Nem sokkal kapott kevesebbet Kiss Miklósné se, akit úgy cipelték ki a rokonok.

Mikor már senki sem volt a házban, Kiss Miklós magára zárta az ajtót s nyugodtan lefeküdt aludni, mintha csak egy rég nem takarított istállót tisztított volna ki. A pórul járt pár fűhöz-fához szaladgált, hogy mitévők legyenek, azonban tanácsot senki sem tudott adni, mert ehhez hasonló eset még nem történt Mezőtelegden.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Halász Gyula váradveiercei róm. katolikus plébános több heti gyógykezelés céljából Karlsbadba utazott.

* **Orsz. zárandoklat Rómába.** Az orsz. Katolikus Szövetség nagyszabásu országos zárandoklatot rendez májusban Rómába. A zárandoklatban résztvevőket gróf Zichy Gyula pécsi püspök vezeti a pápa ő szentsége elé. Az indulás Budapestről május 1. visszaérkezés május 9. Részvételi díj az I. osztályra 190 K, a II. osztályra 150 K, a III. osztályra 95 K, amelyben utazás, lakás, ellátás, belépődíjak és borralvalók is befoglaltatnak. A római tartózkodás 5 nap. A részvételre jelentkezni lehet 1912. április 15-ig az orsz. kath. szövetségnek (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. I. em. 8.)

* **Ünnepélyek március 15-én.** *Anagyvárad* női kereskedelmi tanfolyam március 15-én délelőtt 11 órakor lényesnek ígérkező hazai ünnepélyt rendez a községi polgári leányiskola tornatermében. Az ünnepély műsora a következő:

1. Hymnus, énekl. a tanulóifjúság. 2. Megnyitó beszéd, írta és felolvassa Horváth Erzsébet. 3. Március 15. Irta: Bodnár Irma, szavalja Imrek Magda. 4. Kuruc-dalok, énekl. Palánkay Margit, zongorán kíséri Végh Margit. 5. Magyar nők a szabadságharcban, írta és előadja Ausländer Gizella. 6. Czinka Panna. Farkas Imrétől melódrama, szavalja Nosz Ilona, zongorán kíséri Verő Kornélia. 7. A magyar lányokhoz, Lampérth Gézáól, szavalja Fischer Ilona. 8. Szózat, énekl. a tanulóifjúság.

* **A nagyvárad** prem. főgimnázium Eötvös önképzőkörre 1912. március 15-én ünnepélyt rendez a következő műsorral: I. Hymnus. Énekl. a főgimnázium énekkara Kovács J. Kandid tanár ur vezetésével. II. Hubay J: Csárdai jelenetek; előadják hegedűn Fleischer György, zongorán Stachó Tibor VII. o. tanulók. III. Czuczor: Riadó; szavalja Grósz Béla VIII. o. tanuló. IV. Ünnepi beszéd: írta Nizsalovszky Endre VIII. o. tanuló. V. Dvorák: Quartett (G. moll I. II. tétel); játszik I. hegedűn Fleischer György, II. hegedűn Huzella Erzsike VII. o. tanuló, violán Grósz Béla, zongorán Feldmann Hugó VIII. o. tanulók. VI. Farkas Imre: Vén cigány, melódrama, zenéjét szerzte Farkas Lajos; szavalja Kecskeméti Andor VIII. o. tanuló, zongorán kíséri Stachó Tibor VII. o. tanuló. VII. Petőfi: Nemzeti dal; zenéjét szerzték Káldy-Egressy; énekl. a főgimnázium énekkara, Kovács J. Kandid tanár ur vezetésével. VIII. Vári A: Magyar induló; előadja a főgimnázium zenekara Resch Mihály karnagy vezetésével. Az ünnepély fél 11 órakor kezdődik, amelyre a mélyen tisztelt szülők és érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a közuti kongresszusok állandó nemzetközi szövetségébe évi 100 frank tagsági díjjal lép. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **Új közjegyző.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszter, dr. Pusks Béla nagyvárad kir. közjegyzőhelyettes Kiskunfélegyházára közjegyzővé nevezte ki.

**A legszebb
estélyi és bálipők**

**MOSKOVITS Bémertéri fióközletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687**

Telefon 687.

* **Kurovsky Ferenc kassai főügyész.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy az igazságügy miniszter *Kurovsky* Ferenc nagyváradai főügyési helyettesét kassai főügyészre nevezte ki. A szép kinttötetés a nagyváradai jogásztársadalom egyik kiváló tehetségű tagját érte, aki méltán részvett a kinttötetésre. A főügyész áprilisban foglalja el új hivatalát.

* **Eljegyzés.** *Kramer* Marcell a vasárnapgyár részvénytársaság főkönyvelője Grácból, eljegyezte *Schenkner* Elluskát Nagyváradon.

* **Egy nyugalmazott városi aljegyző kegydíja.** Nagyvárad város közgyűlése *Szűcs* Dezső nyug. városi aljegyző részére az 1912. évre 360 korona kegydíjat szavazott meg s a belügyminiszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

* **A megvert szerelő.** Tegnap este a rendőrség vízvezeték-szerelői műhelyében jelentették, hogy a *Gilányi-utca* megrepedt a vízvezeték csöve. A repedés helyének megkeresésére *Varga* József szerelő ment ki. Hosszas keresés után megállapította, hogy cső-repedésről szó sincs, hanem a 6. számú házban nyitva feledték a vízvezeték csapját. Bement a házba és figyelmeztette *Dácsni* Péter korcsmárosra a szabadon levő vezetékre. *Dácsni* behívta *Vargát* a korcsmába, ahol megpofozta, majd pedig a korcsmában levő *Szabó* Ferenc és *Délczeg* Sándort biztatta, hogy üssék őt is *Vargát*. *Varga* segélykiáltásaira többen berohtak, akik kimentették *Vargát* szorult helyzetéből.

* **Tassy Pál halála.** Mint őszinte részvétellel értesülünk *Tassy* Pál életének 62-ik évében tegnap Budapesten meghalt. *Tassy* Pált Nagyváradon számosan ismerték. A megboldogult ugyanis több éven keresztül, mint királyi főügyész működött itt. Nagyváradról a fővárosba helyezték át, ahol a *Kurián* volt egyik bírója. *Tassy* Pálról a messinai földrendés alkalmával az a hír volt elterjedve, hogy szintén áldozata lett a katasztrófának. Ez a hír azonban alaptalannak bizonyult, mert *Tassy*ék a földrendés alkalmával éppen *Nápoly*-ban időztek. Az elhunyt temetésére Nagyváradról is többen utaznak fel Budapestre.

* **Adomány a Mensának.** A Magyar Bank Részvénytársaság 50 koronát adományozott a nagyváradai kir. jogakadémia *Mensaja* javára.

* **Megközelíthetetlen pályaudvar.** Tegnapelőtt *Fischer* József utazó Nagyváradról Magyarcsékre, ment, ahol a vit podgyaszt egy paraszt kocsi rakt fel és ő is holmijai mellé kuporodott a szekér tetejére. A szekér dőcögött az uton a község felé. Mikor fele uton voltak s legnagyobb volt a sár, a szekér felfordult s az utazó megfelelő lendülettel repült a sár legközepebe, ahol oldalt esvén, beleragadt a sárba. A fuvaros nem tudta mit szabadítson ki előbb, az utazót, vagy a szekérét, mely kerekeivel az ég felé állott. A falu végén lakók kivonultak a beragadt szállítványhoz és kötelekkel, csapófékkal kiemelték úgy az utazót, mint a szekérét és az árukat a sárból. Mikor pedig ez történt még nem is volt valami rossz az ut. A hétfői eső teljesen elkészítette a csékei vendégmarasztalót. Ma már egyáltalán közlekedni sem lehet az uton. Aki vonattal akar elmenni valahova, az szépen átcammog *Drágcsékre* és ott ül fel vonatra, de Magyarcsékén valószínűleg majd csak a nyáron lehet megközelíteni az indóházat. A szegény magyarcsékeiek nem tudják elképzelni, mit akar velük a vármegye. A főszolgabíró már háromszor sürgette meg az ut kijavítását, azonban eddig

nem történt semmi. Ha ez a nemtörődömség tovább is fog tartani a járási székhelynek más-hová való áthelyezését fogják kérni.

* **Kivándorlás.** A *Cunárd* amerikai hajós társaság tegnap jelentette az állispánnak, hogy a legutóbb indult hajóval 39 biharmegyei vándorolt ki Fiumén keresztül Amerikába.

* **Kirabolt munkás.** Mezőtelegden *Kerdován* János oláh cigány megtámadta a gyantlanul haladó *Szabó* János munkást, akinek megragadta a nyakát s addig fojtogatta, míg össze nem rogyott. A vakmerő cigány pár pillanat alatt átkutatta *Szabó* zsebeit s azokból 11 koronát rabolt el. Az eset szemtanúi üldözőbe vették a cigányt s a csendőrség segítségével el is fogták. A cigányt beszállították az ügyészségre.

* **Szalay Stefánia és Fischer Ervin** nagyváradai zenetanárok és *Gabriel* Ferenc és *Altschül* Miksa neves fővárosi művészek egyetlen kamarazene-estélye szombaton, e hó 16-án este lesz a Csarnokban, mérsékelt helyárak mellett. Jegyek válthatók *Vidor* Manó könyvkereskedésében.

* **Utcai rendezése.** A városi mérnöki hivatal elkészítette *Timár*- és *Bethlen* utcák kiburkolásának terveit és költségvetését. A tervet szerint *Timár*-utcát egészen aszfaltozzák 28131 korona költséggel, *Bethlen* utcának pedig gyalogjáróit aszfalttal, az utat pedig kőrökkel burkolják, s ennek költsége 21068 korona.

* **Összeomlott ház.** Tegnap délben rémhírek járták be a várost, hogy a *Rüllkyvasky* uton egy építés alatt levő két emeletes ház összeomlott. A baleset tényleg megtörtént, de szerencsére a riasztó hírek túlzottak voltak, mert a véletlen balesetnél senki sem sérült meg. Már a múlt ősszel felépítette *Sztarill* Ferenc építész a *Rüllkyvasky* uton *Szántó* Dezső műalkatos és redőnygyáros kétemeletes házát s az a tél folyamán tető alatt állott. Most szándékoztak az épületen a még szükséges munkát befejezni: a vakolást, ablakok beillesztését stb. Egész sereg munkás dolgozott az épületen, akik déli 12 órakor abban hagyták a munkát s lesiettek az épületről. Alig pár perc múlva az épület egyik sarok oszlopa megingott s magával rántotta az épület egy részét. Az épületrész iszonyu robajjal beomlott. Azonnal konstatálták, hogy a beomlás pillanatában senki sem volt az épületben s így senki sem sérült meg. A hatóság részéről *Köszeghy* József főmérnök, *Jánossy* Gyula főkapitányhelyettes és *Ehrlich* Imre rendőrtisztviselő azonnal megjelentek a helyszínén s a főmérnök megvizsgálta az épületet s annak lebontását rendelte el. Minden valószínűség szerint az okozta a balesetet, hogy a megfelelő hordképesség talaj alatt, amelyre az alapot rakták, bizonyára valamely iszap, vagy törmelék volt s az a nedves tél és sok esőzéstől megingott, vagy megcsuszott. Ez annál inkább valószínű, mert ezen a területen hajdan a *Pece* meder volt. Az építésnél felhasznált anyag ugyanis megfelelő s *Sztarill* Ferenc építkezései mindig szilárdak és kitűnőek.

* **Szalonka szezon.** A korai, hűvös tavaszi estéken, a titokzatos csendben panaszhoz hasonló, elnyújtott hangok szólalnak meg a levegőben, mint valami üldözött szellem jajgatása; hol itt, hol ott csendül meg fejünk felett a titokzatos hang, mely nem egyéb, mint a tavasz első madarának, vadászoktól a várva-várt szalonkának monologizálása a magashan. A gólya, fecske később jön az igazi tavasszal, mikor már melegebb a napsugár s a mező szőnyegét sokszínű virág tarkítja, a szalonka

már az első tavaszi fuvalommal megjelenik az erdők felett. A vadászok alig várják, hogy a damaszcsovű puskákat az izletes szárnyásokon kipróbálják. *Oculi* vasárnapján a tavaazi vadászat kezdete, a régi rigmus azt tartja: »*Oculi da Kommen Sie.*« Hogy ekkor jönnek ők a tavasz szárnyas hősei. A prognosztikon az idén pompán bevált, múlt vasárnap volt *Oculi* vasárnapja s már is értesülünk, hogy *Nimródjaink* közül már lőttek megyénkben szalonkát. A szalonka szezon virágvasárnapig tart, akkor a hosszú csőrű snepf csapat a tavaszi nászbetelek elteltével felkerekedik a vizes rétek és lankás dombokról s *Palmerum*-*Trallárum!*

* **Adakozás.** *Bertsey* György ipartestületi elnök elhunytá alkalmából a következők juttattak adományt koszorúmegváltás címen az elaggott iparosok menháza javára. *Veinberger* Lajos malomtulajdonos 250 kor. Iparos ifjak önképző egylete, *Nagyszalontai* ipartestület 20—20 kor. *Goldberger* Lajos bádigos, *Mentor* címfestő társaság, *Brodi* Samu fakaneskedő 10—10 kor. Mely adományokért ezton mond köszönetet az Ipartestület előljárósága nevében *Czeplédi* *Jeremiás* alelnök.

* **Az edelényi gyilkos akasztása.** A halálra ítélt *Regula* Ede az edelényi rablógyilkos előtt tegnap reggel hirdették ki a miskolci törvényszéken a halálos ítéletet, amelyet ő Felsége is jóváhagyott. *Lekocsky* elnök megkérdezte *Regulától*, megértette-e?

— Megértettem — felelt nyugodtan az elítelt.

Az ítélet kihirdetése után *Regulát* bekísérték a siralombházba, ahol *Musis* *Anselm* minorita áldozár van mellette, a vesztőhelyre pedig *Csók* György lutheránus lelkész kíséri ki. A kivégzés ma reggel 7 órakor lesz a miskolci főügyészség udvarán.

* **Halálba a házasság elől.** *Kozák* Sándor 21 éves mezőtelegdi fiu tegnap délelőtt pisztolyával mellbe lőtte magát. Tettének oka az volt, hogy szülei akarata ellenére is megakarták házasítani. Az öngyilkos fiut súlyos sérülésekkel beszállították a biharmegyei kórházba.

* **Brutális korcsmáros.** Lapunk tegnapi számában e cím alatt egy hír jelent meg *Weiss* Mór kálvária utcai kereskedő nevével kapcsolatban, amely téves információ alapján lett megírva. Annyi tény, hogy bement *Weiss* Mór boltjába az egyik közeli épület házmeistere és utánna két hegyi legény, akik már évek óta sok garázdaságot követtek el a környékben. A két legény kiülte a házmeester szájából a pipát. Ebből keletkezett a verekedés a házmeester és a két legény között, de nem az üzletben, hanem a bolt előtt az utcán. Az egész incidensben *Weiss* Mór és személyzete nem vett részt, sőt *Weiss* Mór nem is volt otthon, hanem a városban tartózkodott, tehát még szemtanuja sem lehetett a verekedésnek. Eppen így *Weiss* Mór sógora sem szerepelt az egész dologban, már csak azon egyszerű okból sem, mert egyáltalán Nagyváradon nincsen is sógora. Tehát *Weiss* Mór kereskedő és hozzátartozóinak szereplése az egész dologba csak tévedésből került s éppen nem érintheti köztisztületben álló egyéniségét.

* Csak *MAUTHNER*-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

x Nincs itt a vadászat!! Megkezdődött a világi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzze be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyvere rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban kezeség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyváradi Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. löporáruda. Telephon 269. — Tanonc felvétetik.

x Húsvéti tojásvásár. A mily szép ünnep a húsvét, oly szép az ASZÓDY húsvéti cukorkái és hozzá rendkívül olcsó árban kapható. Főútlelet Kossuth-utca, fiókútlelet Kert-utca. Locsolásra szánt kis tojások rendkívül meglepők.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ
eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Rablólovag.
Csütörtök délután: János vitéz (ifjúsági előadás), este: Csitri.
Péntek: II. Rákóczi Ferenc fogsága. (Disz-előadás.)
Szombat: Leányvásár.
Vasárnap délután: Ezred apja, este: Cirkusz gyermeke, (új operette.)

A Rablólovag. Biró Lajosnak ez a legújabb nagysikerű darabja ma este megy a héten utolszor bérletben, ezután körülbelül csak a hónap utolsó hetében tér újból vissza a műsorra. A mai előadásra már csak kevés jegy van a színházi pénztárban.

A Csitri és a János vitéz. Csütörtökön két előadás lesz a színházban. Délután ifjúsági előadásként, a János vitéz megy, este pedig a Csitrit, a szezon nagysikerű vigjátékújdonosságát ismételik.

Ünnepi előadás lesz pénteken este a színházban, a nagy márciusi napok emlékének szenteli az igazgatóság ezt a napot s előadja a »II. Rákóczi Ferenc fogsága« című hazafias tárgyú színművét

Operettek napjai. A hét utolsó napján szombaton ismét a diadalmas Leányvásárt adják, míg vasárnap délután az Ezred apja megy este pedig egy új operettet: Eisler pompzs A cirkusz gyermekét mutatja be a társulat.

SPORT.

Leányok a tornateremben. A Nagyváradi Athletikai Club nagy tevékenységet fejt ki a sport minden ágának művelésében s sport-életünk élénkítése körül. Az egyesület, a közönségnek megfelelően életbelépteti a női tornázást, a Tisza Kálmán téri községi leányiskola modern, gazdag felszerelésű tornacsarnokában. Az első csoport órái, 6—14 éves leányok részére, hetenként 2 szer, hétfőn és csütörtökön délután 3—4 óráig van megállapítva, míg a felnőtt csoportja most van alakulóban. A leány tornaórák március 18-án kezdődnek.

Nagyváradi S olnok. A neki pezsdült eleven sport élet még változatosabb tétele érdekében a N. A. C. a legközelebbi vasárnapra egy idegen labdarugó csapattal való mérkőzést kötött le magának. Ez a vendégcsapat a szonoki vasutas sport kör labdarugó csapata, amelyet rövid multja dacára máris a vidék számbaveendő footballistái között emlegetnek. A club vezetője Papp Dénes vasuti mérnök, a kiváló sportsman, tegnap értesítette a N. A. C. vezetőségét, hogy vasárnapra megérkeznek. A város sport közönsége a legnagyobb érdeklődéssel várja a rendkívül érdekesnek ígérkező vasárnapi football mérkőzést.

EGYESÜLETEK.

A Nőegylet gyűlése. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a folyó évi márc. hó 16-án d. u. 5 órakor a Lujza Otthonban tartandó választmányi ülésre meghívni. Özv. Grünvald Henrikné alelnök.

Közgyűlés és választmányi ülés a Katholikus Körben. A Katholikus Kör évi rendes közgyűlését március hó 17-én d. e. 11 órakor tartja saját helyiségében. Folyó hó 13-án, d. u. 6 órakor pedig választmányi ülés lesz, mely a 17-iki közgyűlést készíti elő. Ugyancsak 13-án d. u. fél hatkor a kijelölt bizottság tartja gyűlését.

TANÜGY.

A kereskedelmi tanonciskola államsegélye. A kir. tanfelügyelő átiratban értesítette Nagyváradi városát, hogy a vallás- és közoktatási miniszter a nagyváradi kereskedő tanonciskola részére az 1911—1912. tanévre 1500 korona államsegélyt engedélyezett s ezen összeget a nagyváradi kir. adóhivatalnál kiutalta.

A eszévárai iskola ügye. A magyar-csékai járás Cseszvára községében a képviselőtestület ki gondolta, hogy községi iskolát épít, azonban az építkezés költségeit nem hosszú lejáratu kölcsönből fedezi, hanem egy évre veti ki. E határozatot a főszolgabíró megváltoztatás végett visszaküldte a képviselőtestületnek, azonban a testület ragaszkodik első állásfoglalásához. A főszolgabíró tegnap az ügyet beterjesztette a vármegyéhez a testület feloszlata végett.

Igazságszolgáltatás.

§ Az automobil karambol a bíróság előtt. Megírta a Tiszántul, hogy szombaton este Pollák Pál szállító egyik kocsisa Bács Demeter társzekerével neki hajtott Weisz Dezső szállódatulajdonos automobiljának és azt feldöntötte és összezúzta. Az automobilban ülő szállódatulajdonos és neje több helyen sérüléseket szenvedtek. A rendőrség kihágási osztályán tegnap délután tárgyalták az ügyet. A tárgyalás során a tanúk vallomásából az tűnik ki, hogy Bács Demeter meg nem engedett helyen a sinek közt hajtott és nem az általánosan ismert jogszabály szerint balra kanyarodott, hanem jobbra és így az összeütközés elkerülhetetlen volt. A kihágási bíróság holnap hozza meg a határozatot s a kocsis vigyázatlan hajtásért meg lesz büntetve. Hír szerint az ügynek a járásbírósnál lesz a folytatása.

amennyiben Weisz Dezső szállódatulajdonos megrongált automobiljáért 3000 korona erejéig kártérítési pert indít s ha a járásbíró bíróság támaszkodik a kihágási bíróság ítéletére, úgy Pollák Pál szállító el lesz marasztalva.

TÁVIRATOK.

A király itthon.

Bécs, márc. 12.

A »Zeit« értesülése szerint a király március 26-án Magyarországra jön. Az uralkodó Gödöllőn fog időzni. Nagyon valószínű, hogy a húsvéti ünnepeket is itt tölti a király. Az uralkodóval fog érkezni Mária Valéria főhercegnő is.

Kik mennek audienciára?

Budapest, márc. 12.

Csáky Albin és Návay Lajos kihallgatása után meghívót fognak kapni Láng Lajos, Tisza István gróf, Andrássy Gyula gróf, Széll Kálmán és Zichy Aladár gróf. A függetlenségi párt tagjai közül ezuttal senkit sem hallgat meg a király. Az uralkodónak az a terve, hogy a kormányt csakis a munkapárt sértetlen fenn tartásával és a munkapárt kebeléből alakítja meg.

Halálos ítélet.

Poszony, március 12.

(Saját tudósítónktól.) A rablógyilkosok ügyében fél 8 órakor nyitották meg az ítélkező tárgyalást. Benes János elsőrendű vádlottat a törvényszék halálra ítélte. Rapcsányi Igrác másodrendű vádlottat 4 évi fegyház büntetésre, Kilián János harmadrendű vádlottat 3 évi börtön büntetésre ítélték. Benes kérte a törvényszéket, tegye lehetővé, hogy kegyelmet kapjon.

Nagy sztrájk.

Hanborn, március 12.

Bruckhausenben tegnap este összeütközés volt a sztrájkolók és a rendőrség között. A rendőrök a tárna előtti teret megakarták tisztítani, mert a sztrájkolók a dolgozó munkásokat inzultálták. A sztrájkolók erre kövekkel dobálták meg a rendőröket s több rendőrtisztet és a polgármestert is megsebesítették. A rendőrök most már karddal mentek a tömegnek és sok embert összevagdaltak. A Hamburgba visszatérő rendőrtisztviselőkre a villamos kocsikban tizenöt szörtölttek, de senki sem sebesült meg. Sok embert letartóztattak.

Az olasz-török háború.

Berlin, márc. 12.

Az olasz kormány nem hajlandó fegyverszünetet kötni, hanem követeli, hogy Törökország azonnal vonja vissza csapatait Tripolisból, mert különben a harcot újból és kiméletlen eszközökkel megkezdi.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabonatöredék tegnap lanyha volt az irányzat. Készáru 5 fillérrel olcsóbb.

Határidők zárlata:

Áprilisi buza	— — — —	11.68
Októberi buza	— — — —	10.85
Áprilisi rozs	— — — —	10.14
Októberi rozs	— — — —	9.05
Áprilisi zab	— — — —	9.90
Októberi zab	— — — —	8.33
Májusi tengem	— — — —	8.74
Juliusi tengeri	— — — —	8.67

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	857.50
Osztrák hitelrészvény	— —	653.50
Jelzálogbank	— —	487.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	565.—
Közuti vasut	— —	788.50
Osztrák államvasut részvény	— —	742.75
Salgótarjáni kőszén	— —	72.1—
Városi vasut	— —	426.—

Állami mentelep Nagyszalontán. Nagyjelentőségű határozatot küldött be tegnap jóváhagyás és megfelelő segély kieszakozlása végett a vármegyére Nagyszalonta község képviselő-testülete. A képviselőtestület ugyanis kimondotta, hogy állami mentelep létesít. A telephez szükséges pénz egy részét állami támogatással akarja megszerezni a község, miért is kéri a vármegyét, hogy a telephez 700000 korona segélyt eszközödjön ki.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VARJU FERENC

műbutor asztalos

DAMJANICS-UTCZA 30. SZ.

Készít minden néven nevezendő modern butorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Bükkfa parkett

fedélcserep, mész, cement, gipsz, fedéllemez, elszigetelőlemez, nád,

Budweissi kályhák

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK ÉS SEGÉLY-SZÖVETKEZET
Kossuth Lajos-utca 4. szám

1912 január 1-én megnyitotta

17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharmegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétüi könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkérnek, hogy a felvétel iránt fizethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet és segélyező-
szövetkezet igazgatósága.

Mindenkint érdekel!

Van szerencsém Nagyvárad város és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Olasz Bazar-épületben (Színház mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, katonai egyenruhákat, szőnyegeket, függönyöket, bútor szöveteit, nappali nyit, keztyűt, szőrmeárukat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisztításért a legmesszebbmenő jótállással jutányos díjazás mellett. Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.

vegytisztító.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 koronára

felel, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek. Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.

II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fennmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.

III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megterítendő az új részvények után.

IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én tul az átvételi jog megszűnik.

Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadtnak.

V. A befizetések következőképen teljesítendőek:

300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.	
250 >	1912 március 31-ig
250 >	1912 április 30-ig

és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Részletfizetések késedelme, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn tul teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmizetnek nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névérték felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

Szalonna, plombozott lóhere, luczerna, bükköny, len és kendermag, árpa, zab kitűnő minőségben kapható. Gabona és termények vásárlása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, banképület.

Sarkadi és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. — Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTALLÁS.
VILLANYERŐ BERENDEZÉS.

SAJÁT HÁZ. ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA.

NAGY OCCASIO

különleges csillárokból

különböleg finom régi és új **URI SZOBA** berendezés, perzsa szőnyegek, eredeti olajfestmények, bronzárak (égetestekkel), rézbutor, ugyiszintén többféle dísz tárgyak, — továbbá kávésnak, cukrásznak, jó karban levő **khinai ezüst** kávés és thea kanál, gyufatartó stb. felszerelések mint

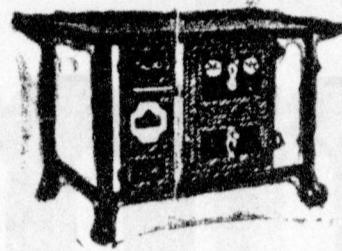
alkalmi árak

a legelőnyösebben beszerezhetők:
Budapest, Andrassy-ut 35. I. emelet.
Viszontelárusítóknak árkedvezmény
Telefon 31-04.

Urak, gazdák, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.



Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kossuth Lajos-utca 4. sz. alatt egy modern 3 szobás emeleti lakás, szükséges mellékhelyiségekkel

május 1-től kiadó.

Értekezheini a Polgári Takarékpénztárnál.

Tölgyhaszonfa eladás.

A nagyváradai lat szert főt. Káptalan folyó évi vágásaiban kitermelt, teljesen legalyazott és lesudarazott tölgytörzsek, ugymint a biharsályi vágásban 1285 szál, a méhesi vágásban 2647 szál, az alkéri vágásban 3300 szál, az alpári vágásban 3700 szál és a köröskisjenei vágásban 780 szál, összesen 11712. szál tölgytörzs zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik.

A megajánlandó vételárnak legalább is tíz százalékát kitevő készpénzzel, mint óvadékkal s az eladási feltételeknek egy tanuk előtt aláírt példányával felszerelt ajánlatok, melyekben a megajánlott vételár vágásonként belüvel és számmal olvashatóan kiirandó, — kellően lepecsételve legkésőbb a folyó évi március hó 26-ik napjának délelőtti 10 órájáig Nagyváradon a káptalani irodában (Sal Ferencz-utca 4. szám) Papp Imre káptalani főtiszt kezéhez beadandók. Az eladási feltételek kívánatra megküldetnek.

Kelt Nagyváradon, az 1912. évi márc. hó 4-ikén.

Török László
uradalmi erdőmester.

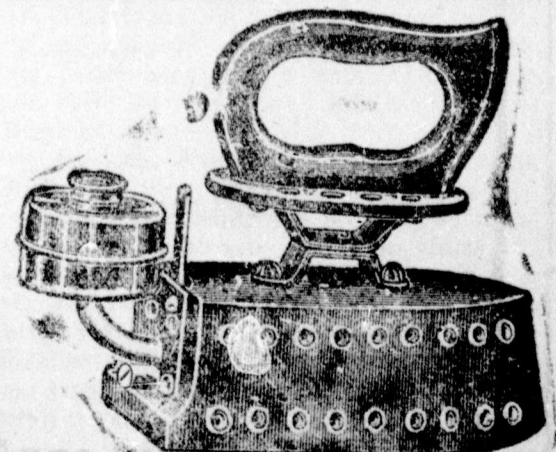
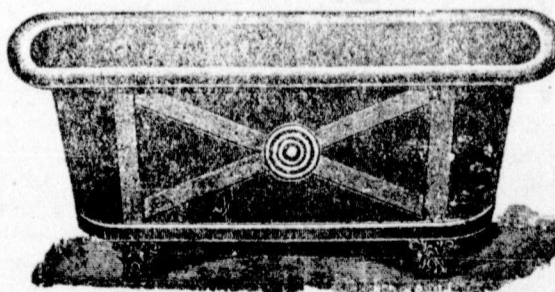
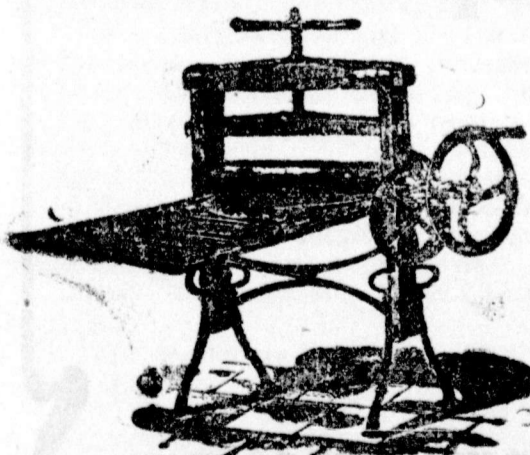
Gyermekkoscsik, kerti butorok, utazó kosarak, bőrárak, női ridikülök, sétabotok és játékarak, ugyiszinté mindennemű bazár-cikkek legolcsóbban beszerezhetők:

Kolin Náthán-nál
Rákóczi-ut 10. szám.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZÁM.



Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.



Alapított 1888.

Flegman

divatháza

NOUVEAUTÉS:

**ruha-kelmék
kosztüm-selymek
bluzok, felöltők**

**Elsőrangú szalon fran-
cia és angol munkára.**

**Csakis exclusiv cégem
kizárólagos ujdonságai.**